

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Väestörekisterikeskus pitää esitystä hyvin valmisteltuna ja kokonaisuudessaan erittäin kannatettavana, erityisesti kun arvioidaan julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta annetun direktiivin edellyttämän kansallisen sääntelytarpeen ja muun kokonaisuuteen liittyvän tarpeellisen sääntelyn säätämistä yhdellä lailla. Väestörekisterikeskus toteaa, että esityksessä viitatus mukaisesti nykyinen sääntely-ympäristö ei kaikilta osin tue tavoitteita yhdenmukaisesti järjestettävistä digitaalisista palveluista ja asiointimahdollisuuksista digitaalisia palveluja hyödyntämällä (s. 15). Tähän liittyen kansallisten sähköisen asioinnin tukipalvelujen, eli ns. Suomi.fi-palvelujen, kehittäminen on tuonut mahdollisuuksia edistää digitaalisuutta ja yhdenmukaistaa palveluja.

Esityksellä on vaikutuksia Väestörekisterikeskuksen toimintaan yleisesti viranomaisena ja erityisesti koska Väestörekisterikeskus tuottaa ja kehittää Suomi.fi-palveluja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) perusteella. Muita Suomi.fi-palveluja tuottavia viranomaisia ovat Maanmittauslaitos ja Valtiokonttori. Lisäksi Väestörekisterikeskus vastaa Kansalaisneuvonnasta. Esityksessä onkin viitattu Väestörekisterikeskukseen useammassa kohdassa. Erityisesti Väestörekisterikeskuksen toimintaan liittyvät seuraavat hallituksen esityksen kohdat digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettuun lakiin liittyen:

4 § Digitaalisten palvelujen suunnittelu ja ylläpito, erityisesti 4.3 §

5 § Digitaalisten palvelujen tarjoaminen, erityisesti 5.1 § ja 5.3 §

6 § Palvelujen käyttäjän tunnistaminen

Väestörekisterikeskus katsoo, että esityksen tavoitteet (s. 16) ovat kannatettavia ja esitetty sääntely tukisi tavoitteiden saavuttamista. Edelleen Väestörekisterikeskus näkee järkeväksi esityksessä ehdotetun mukaisesti (s. 16–19) sen, että sääntely pyritään keskittämään yhteen lakiin useamman lain sijaan sekä esteettömyysdirektiivi ja sen mahdolliset sääntelyvaatimukset sisällytettäisiin myöhemmin samaan lakiin ja valvontaviranomaisena toimisi sekä saavutettavuus- että esteettömyysvaatimuksissa sama viranomaisena. Edelleen Väestörekisterikeskus pitää kannatettavana sitä, että lain soveltamisalaa on laajennettu koskemaan tarpeellisin osin myös yksityisen sektorin toimijoihin.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain eräiden säännösten kumoamista Väestörekisterikeskus kannattaa kokonaisuudessaan, sillä näin selkeytetään digitaalisten palvelujen tarjoamiseen liittyvää sääntelyä yhteen lakiin.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

Väestörekisterikeskus toteaa, että yleisten säännösten osalta on hyvä, että niiden sisältöä, erityisesti 2 § Määritelmät ja 3 § Lain soveltamisala on kattavasti pyritty selventämään yksityiskohtaisissa perusteluissa. Edelleen Väestörekisterikeskus katsoo, että sääntely siltä osin, mitä esityksessä tarkoitetaan viranomaisella, on osittain hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 5 §:n sääntelyä vastaava. Hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 5.2 §:n mukaisesti julkisen hallinnon viranomaiset, itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset, eduskunta virastoineen ja valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot sekä lailla tai lain nojalla annetulla asetuksella tai lain nojalla annetulla valtion hallintoviranomaisen päätöksellä julkista hallintotehtävää itsenäisesti hoitamaan asetetut saavat käyttää kaikkia tukipalveluja laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitamiseksi. Kunnalliset viranomaiset saavat käyttää kaikkia tukipalveluja myös muissa tehtävissään.

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

Väestörekisterikeskus pitää kannatettavana esitettyä 4 §:n veloitetta digitaalisten palvelujen suunnittelusta ja ylläpidosta.

Liityntänä Väestörekisterikeskuksen toimintaan hallituksen esityksessä on ehdotettu, että 4.3 §:ssä säädettäisiin siitä, että viranomaisen olisi varmistettava digitaalisten palvelujensa riittävä yhteensopivuus hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:ssä säädettyjen tukipalvelujen sekä muiden viranomaisten digitaalisten palvelujen kanssa.

Väestörekisterikeskus huomauttaa, että hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 16 §:ssä Tukipalvelujen laatu- ja tietoturvasuoritusvaatimukset on todettu tiettyjä tukipalvelujen toteuttamiseen liittyvistä vaatimuksista. 16.1 §:n mukaisesti Palvelutuottaja vastaa tuottamansa tukipalvelun laadusta ja kustannustehokkuudesta sekä siitä, että palvelu on käyttötarkoitukseensa yleisesti soveltuva, suorituskykyinen, toimintavarma sekä mahdollisimman käyttäjäystävällinen ja esteetön. Palvelutuottajan on tukipalvelun toteuttamisessa noudatettava

julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuria ja yhteentoimivuuden kuvauksia ja määrittämiä.
Lainkohdan muissa momenteissa avataan vaatimuksia edelleen, esimerkiksi liittyen tietojen yhdistämisen oikeellisuuteen sekä tukipalveluissa käsiteltävien tietojen tietoturvasuuteen (16.2 §) sekä siihen, että Palvelutuottaja vastaa siitä, että sen tuottama tukipalvelu on suunniteltu, rakennettu ja ylläpidetty siten, että muun muassa siihen tehtävistä muutoksista ei aiheudu ennakoimatonta häiriötä käyttäjäorganisaation tukipalvelua hyödyntävälle asiointipalvelulle tai muulle tehtävälle, jonka toteuttamisen tukena tukipalvelua hyödynnetään (16.3 §).

Nämä vaatimukset yhdessä tukevat Väestökisterikeskuksen näkemyksen mukaan sitä kehitysmahdollisuutta, jossa julkisen hallinnon palveluista muodostuisi yhteensopivia digitaalisia palvelukokonaisuuksia.

Yleisesti voidaan pitää kannatettavana ehdotetun 4 §:n kirjauksia ja yksityiskohtaisia perusteluja, sillä niiden myötä viranomaisella olisi velvollisuus jo suunnitteluvaiheessa arvioida muun muassa tulevan palvelun tietoturvasuuden järjestämistä, tietosuoja, saatavuutta, löydettävyyttä ja helppokäyttöisyyttä sekä yhteensopivuutta.

Esityksessä on todettu, että ehdotettava tietoturvasuuteen liittyvä suunnitteluvaatimus tarkoittaisi sitä, että viranomaisella tulee olla käytettävissä sellaiset välineet ja ohjelmistot, jolla se voi hoitaa yhteydenpidon asiakkaisiinsa turvallisella digitaalisella tavalla (s. 45). Tältä osin Väestökisterikeskus korostaa, että sen tuottama Suomi.fi-viestit mahdollistaa hallinnon asiakkaalle viestinnän viranomaisen kanssa tietoturvasuuteen liittyvä tavalla.

Erityisesti Väestökisterikeskus näkee, että ehdotettu 4.3 § ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §, jossa säädetään Suomi.fi-palveluiden käyttövelvollisuudesta ja -oikeudesta julkisen hallinnon toimijoille, tukevat toisiaan ja mahdollistavat esityksessä todetun mukaisesti kehitystä, jossa viranomaisen olisi otettava huomioon muiden viranomaisten jo tarjoamat digitaaliset palvelut ja siten kehittämään digitaalisia palvelujaan siten, että uusi palvelu toimii käytössä olevien muiden digitaalisten palvelujen kanssa saumattomasti muodostaen eheän palvelukokonaisuuden hallinnon asiakkaan palvelutarpeiden kanssa. Säännös tarkoittaisi sitä, että jos palvelun käyttö johtaa tyypillisesti myös jonkin toisen viranomaisen palvelun käyttöön, tulisi suunnittelussa ottaa huomioon olemassa olevien palvelujen toiminnallisuudet sekä toimintalogiikka, jotta kokonaisuudessaan palvelun käyttäjä voi hoitaa asiansa yhdenmukaisilla toiminnoilla. (s. 48) Tämä on Väestökisterikeskuksen näkemyksen mukaan erittäin kannatettava kehityssuunta ja tukee onnistuessaan hallinnon asiakkaiden asiointikokemusta yhtenäisemmästä hallinnosta.

Ehdotetun 5 §:n osalta Väestökisterikeskus toteaa, että sillä on liityntä Väestökisterikeskuksen tuottamaan Suomi.fi-viesteihin, joka mahdollistaa viestinnän sekä julkisen hallinnon toimijalta hallinnon asiakkaalle että asiakkaalta toimijalle, ja siten palveluna tukee 5 §:ssä ehdotettuja velvoitteita.

Väestörekisterikeskus huomauttaa, että hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5.1 §:ssä säädetään muun muassa Suomi.fi-viestien käyttövelvoitteesta. Lainkohdan mukaan käyttövelvoitetun organisaation on otettava esimerkiksi Suomi.fi-viestit käyttöön, kun tukipalvelu on käytettävissä ja kyseistä tukipalvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt, jollei viranomaisen ole teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvasuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua. Käyttövelvoite on siis lähtökohta ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukaisilla poikkeusperusteilla tästä velvoitteesta organisaatio voisi hakea poikkeusta. Tältä osin Väestörekisterikeskus esittää, että sivulla 49 todettuja perusteluja muutettaisiin siten, että hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5.1 §:ssä käyttövelvoite esimerkiksi Suomi.fi-viestien käyttöön tuotaisiin selvemmin esiin.

Nykyisellään esityksessä on todettu, että erityisesti seuraavaa:

Kaikkien viranomaisten ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista kehittää omia digitaalisia palveluja. Etenkin näiden viranomaisten toiminnassa hallinnon yhteisiin sähköisen asioinnin tukipalveluihin kuuluvan viestinvälityspalvelun sähköisen postilaatikon hyödyntäminen olisi lähtökohtainen turvallisen asioinnin tapa. Myös mahdollisuudet muiden suojattujen viestintäratkaisujen käyttöön esimerkiksi niissä tilanteissa, kun sähköisesti asioiva hallinnon asiakas ei syystä tai toisesta käytä viestinvälityspalvelua, tulee mahdollistaa. Viestinvälityspalvelu on otettu käyttöön vuoden 2017 lopussa. Se mahdollistaa hallinnon asiakkaalle viestinnän viranomaisen kanssa tietoturvasuurella tavalla.

Koska suurin osa tämän lain mukaisista viranomaisista on velvoitettuja ottamaan käyttöön hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:n nojalla viestintävälityspalvelu ja muilla viranomaisilla on mahdollisuus ottaa käyttöön viestinvälityspalvelu, viranomaisilla on jo käytössään vähintään yksi tietoturvasuurella sähköisten asiakirjojen lähettämiseen ja vastaanottamiseen tarkoitettu sähköinen tiedonsiirtomenetelmä. Tästä syystä jatkossa viranomaisella ei olisi perusteita olla tarjoamasta sähköistä tiedonsiirtomenetelmää, jonka avulla hallinnon asiakas voisi lähettää asiakirjojaan viranomaiselle. Viranomaisella on puolestaan käytössä viestinvälityspalvelun kautta tarvittavat toiminnallisuudet vastaanottaa viestejä.

Väestörekisterikeskus esittää kirjattavaksi seuraavaa lisäystä:

Kaikkien viranomaisten ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista kehittää omia digitaalisia palveluja. Etenkin näiden viranomaisten toiminnassa hallinnon yhteisiin sähköisen asioinnin tukipalveluihin kuuluvan viestinvälityspalvelun sähköisen postilaatikon hyödyntäminen olisi lähtökohtainen turvallisen asioinnin tapa. Edelleen viranomaisen on myös huomioitava hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5.1 §:ssä säädetty käyttövelvoite. Myös mahdollisuudet muiden suojattujen viestintäratkaisujen käyttöön esimerkiksi niissä tilanteissa, kun

sähköisesti asioiva hallinnon asiakas ei syystä tai toisesta käytä viestinvälityspalvelua, tulee mahdollistaa. Viestinvälityspalvelu on otettu käyttöön vuoden 2017 lopussa. Se mahdollistaa hallinnon asiakkaalle viestinnän viranomaisen kanssa tietoturvaisella tavalla.

5.2 §:n osalta Väestörekisterikeskus esittää seuraavaa muutosta:

Viranomaisen on tiedotettava digitaalisissa palveluissaan ja muussa toiminnassaan selkeästi, miten jokainen voi hoitaa asiansa viranomaisen kanssa sähköisesti. Viranomaisen on julkaistava digitaalisessa palvelussa ja muussa toiminnassaan yhteystieto, josta jokaisella on mahdollisuus saada neuvoja viranomaisen digitaalisen palvelun käyttämiseksi.

Tältä osin Väestörekisterikeskus katsoo, että asiakkaita pitäisi tiedottaa myös esim. asiointipisteissä siitä, miten asiat voi hoitaa sähköisesti. Tämä tukisi asiakkaiden tiedottamista digitaalisista palveluista ja niissä asiointimahdollisuuksista laajemmin.

Lisäksi Väestörekisterikeskus huomauttaa, että perusteluissa on todettu, että tukea tarjoavana yhteistietona voi olla myös Väestörekisterikeskuksessa toimivan Kansalaisneuvonnan yhteystiedot. Kansalaisneuvonta tarjoaa hallinnon asiakkaille maksutta neuvoja muun muassa viranomaisten digitaalisten palvelujen käytöstä. Tältä osin Väestörekisterikeskus toteaa, että Kansalaisneuvonnan resurssointi sekä osaaminen on varmistettava myös jatkossa, jotta Kansalaisneuvonta voi riittävästi neuvoa asiakkaita myös tilanteessa, jossa sen yhteystieto on annettu tukea tarjoavana yhteystietona. Riittävä osaaminen edellyttää myös digitaalisesta palvelusta vastaavan viranomaisen riittävää ohjeistusta Kansalaisneuvonnalle asiakkaiden neuvomiseksi.

5.3 § osalta Väestörekisterikeskus esittää muutosta perusteluihin siltä osin, että rajoittaminen voisi koskea myös muita kuin uusien palvelujen käyttöönottoa. Itse ehdotetussa pykälätekstissä ei määritetä, onko kyseessä uusi vai jo tuotannossa oleva palvelu. Ehdotetussa lainkohdassa todetaan, että viranomaisen voi rajoittaa väliaikaisesti digitaalisen palvelun käyttöä käyttäjäryhmien tai alueellisen saatavuuden perusteella, jos se on välttämätöntä palvelun kehittämiseksi tai testaamiseksi. Kuitenkin yksityiskohtaisissa perusteluissa on tuotu esiin, että ehdotettavan lain 5 §:n 3 momentissa olisi säännös digitaalisen palvelun käytön rajoittamisesta käyttäjäryhmien tai alueellisen tarjonnan perusteella, jos se olisi välttämätöntä palvelun kehittämiseksi tai testaamiseksi. Tällainen rajoittaminen voisi olla vain väliaikaista ja koskea ainoastaan uusien palvelujen käyttöönottoa. Käytännössä viranomaisten joidenkin uusien palvelujen käyttöä on haluttu testata ennen palvelun laajempaa käyttöönottoa. Säännöksellä mahdollistetaan tällainen käyttäjäryhmään tai alueelliseen sijaintiin perustuva rajaaminen väliaikaisesti ilman, että kysymys olisi hallinnon asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun ja palvelujen asianmukaisen saatavuuden kannalta ongelmallisesta järjestelystä. Säännös vastaisi pääosin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §:n 2 momentin sisältöä.

Tältä osin Väestörekisterikeskus tuo esiin, että myös olemassa oleville palveluille tämä rajoitusmahdollisuus voi olla perustellusti tarpeen. Erityisenä riskinä Väestörekisterikeskus näkee

kehitystyön ja palveluiden laadun osalta sen, mikäli olemassa olevista palveluista ei voida palvelun kehittämiseksi tai testaamiseksi tuottaa palvelua vain rajatulla joukolla. Väestörekisterikeskus toteaa, että palveluja ja toimintaa digitalisoitaessa ei voida puhua aina selvästi uusista palveluista ja toisaalta palvelua ei aina voida kehittää vain eteenpäin, vaan välillä tarvitaan isompia toimintatavan sekä konseptin muutoksia olemassa oleviin palveluihin. Tällöin niiden toimivuuden testaaminen tulisi olla mahdollista. Tästä syystä Väestörekisterikeskus esittää, että perusteluihin kirjattaisiin joko selkeästi, että rajoittaminen olisi mahdollista myös olemassa oleviin palveluihin, mikäli se olisi perustellusti tarpeen, taikka että poistettaisiin viittaus siihen, että se voisi koskea ainoastaan uusien palvelujen käyttöönottoa.

Ehdotetun 6 §:n osalta Väestörekisterikeskus tuo esiin se, että nyt ehdotettu laki ei välttämättä olisi paras sääntely, jossa tulisi säätää käyttäjän sähköiseen tunnistamiseen liittyen. Vähintäänkin Väestörekisterikeskus esittää, että pykälän otsikko muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin palvelun olevan digitaalinen (6 § Digitaalisen palvelun sähköinen tunnistaminen). Väestörekisterikeskus pitää kannatettavana sitä, että säädetään palvelun käyttäjän sähköisen tunnistamisesta ja perusteluissa annetaan tarkennuksia siihen, milloin tunnistaminen olisi ja toisaalta ei olisi tarpeen. Tämä selkeyttää nykyistä tilannetta. Kuitenkin henkilön tunnistaminen on tarpeen myös muussa asiointissa kuin digitaalisia palveluja käytettäessä. Edelleen Väestörekisterikeskus katsoo, että nyt ehdotettu sääntely ei johda siihen, että se rajoittaisi Väestörekisterikeskuksen harkintavaltaa sen soveltaessa hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 §:ä Suomi.fi-tunnistuksen hyödyntämismahdollisuudesta päätettäessä.

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

3 luvussa ehdotetaan säädettäväksi digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta ja siten implementoidaan direktiivin artikloja 4–7 ja 9. Väestörekisterikeskus pitää ehdotettuja pykäläkirjauksia kannatettavana ja katsoo, että yksityiskohtaisissa perusteluissa on pyritty kattavasti avaamaan ehdotettujen lainkohtien sisältöä.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

4 luvussa ehdotetaan säädettäväksi valvontaviranomaisesta, sen tehtävistä ja toimivallasta (12 §), valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta (13 §), uhkasakosta (14 §) ja muutoksenhausta (15 §) ja siten implementoidaan direktiivin artikloja. Väestörekisterikeskus pitää ehdotettuja pykäläkirjauksia pääasiallisesti kannatettavana.

Väestörekisterikeskus katsoo, että on hyvä, että valvontatehtäviä pyritään keskittämään yhdelle selkeälle toimijalle, jolle lisäksi annetaan mahdollisuus käyttää tarkastuksessa apuna ulkopuolisia asiantuntijoita. Tämä on tarpeen, jotta tarkastuksen suorittamisessa on mahdollisuus käyttää tarvittavaa erityisasiantuntemusta. Edelleen Väestörekisterikeskus katsoo, että uhkasakon määräämismahdollisuus tehostaa valvontaviranomaisen keinovalikoimaa ja siten edesauttaa esitetyn lain vaatimusten noudattamista viranomaisissa.

Väestörekisterikeskus kuitenkin katsoo, että osa nyt ehdotetuista valvontaviranomaisten tehtävistä olisi perusteltua osoittaa Väestörekisterikeskuksen tehtäväksi. Väestörekisterikeskus esittää muutosta valvontaviranomaisen tehtäviin. Lain 12 §:n 2 momentissa säädettäisiin ehdotetun mukaisesti valvontaviranomaisen tehtävistä. Väestörekisterikeskus esittää, että ensimmäisen kohdan mukaisiin valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluvat tehtävät yleisen ohjauksen ja neuvonnan antamisesta palveluntarjoajille saavutettavuusvaatimusten toteuttamisesta osoitettaisiin Väestörekisterikeskuksen tehtäväksi neuvovana viranomaisena. Yleinen ohjaus ja neuvonta tarkoittaisivat teknistä ja sisällöllistä opastusta kulloinkin voimassa olevien saavutettavuusvaatimusten mukaisten digitaalisten palvelujen sekä niiden sisältöjen toteuttamiseksi. Väestörekisterikeskus katsoo, että neuvonta, ohjaus, tuki, koulutus ja monitorointi eli palvelujen arviointi olisivat luonteva lisä Väestörekisterikeskuksen nykyisiin tehtäviin.

Direktiivi edellyttää jälkikäteisvalvonnan järjestämistä. On mahdollista, että komissio tulisi edellyttämään raskastakin keskitettyä monitorointimenettelyä, josta Aluehallintovirasto ja mahdollisesti myöhemmin muu taho vastaisi valvontaviranomaisena.

Väestörekisterikeskus katsoo, että parhaiten saavutettavuutta edistetään säätelyn piirissä olevia organisaatioita tukemalla ja neuvomalla ja yhteisiä palveluja käyttämällä ja siihen tulee varata riittävät resurssit suhteessa jälkikäteisvalvontaan. Lisäksi Väestörekisterikeskus katsoo, että saavutettavuuden asiantuntijapalvelut olisi järkevää myös hankkia keskittämällä, kuten esimerkiksi tietoturvan asiantuntijapalvelut nykyisellään. Mahdollisen saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvän asiantuntijaosaamisen hankinta voi olla myös haastavaa yksittäisille organisaatioille, joten Väestörekisterikeskus katsoo, että näiden palveluiden tuotteistaminen tietoturvan tapaan olisi myös hankintaresurssien järkevää käyttöä julkishallinnossa.

Väestörekisterikeskus esittää, että ehdotettuun lainsäädäntöön sekä hallituksen esitykseen kirjattaisiin selkeämmin se, että saavutettavuuteen liittyen viestintä ja koulutus sekä tarpeellinen etupainotteinen neuvonta olisi Väestörekisterikeskuksen tehtävä ja jälkikäteinen neuvonta ja valvonta vastaavasti esitetyn mukaisesti Aluehallintoviraston tehtävänä. Väestörekisterikeskus katsoo, että viestintä, koulutus sekä neuvonta olisivat luonteva lisä Väestörekisterikeskuksen jo olemassa oleviin tehtäviin. Tällä hetkellä Väestörekisterikeskus tuottaa digitalisaation tukipalveluja julkishallinnon organisaatioille. Näiden palvelujen avulla julkishallinnon organisaatiot voivat rakentaa palvelunsa tietoturvalliseksi, yhteentoimiviksi ja vaatimustenmukaisiksi. Väestörekisterikeskus katsoo, että saavutettavuuteen ja myöhemmin esteettömyyteen liittyvät neuvonta- ja tukipalvelut sopisivat hyvin tähän kokonaisuuteen. Väestörekisterikeskus painottaa, että nykyisellään sen tehtäviin liittyy neuvontatehtäviä, joita on aiemmin hoidettu hajautetusti ja joiden osalta yhtenä perusteena keskittämiseksi voidaan nähdä se, että asiakasorganisaatioita voidaan neuvoa kaikissa palvelukehitykseen liittyvissä osa-alueissa samalla kertaa. Nykyisellään hallituksen esityksessä ehdotetulla tehtäväjaottelulla saavutettavuuteen ja myöhemmin esteettömyyteen liittyvä neuvonta hajautuisi erilleen muun muassa tietoturvaan, kokonaisarkkitehtuuriin ja Suomi.fi-palveluiden hyödyntämiseen liittyvästä neuvonnasta. Käytännössä asiakasorganisaatiot ovat samoja sekä Väestörekisterikeskuksen nykyisissä digitalisaation tukipalveluissa että tulevaisuudessa saavutettavuuteen ja myöhemmin esteettömyyteen liittyvissä viestintä-, koulutus- ja neuvontatehtävissä. Keskittäminen edesauttaisi jälleen yhden luukun -palvelun muodostumista myös julkishallinnon sisälle ja lisäksi se helpottaisi asiakasorganisaatioiden kokonaisuuksien kehittämistä, kun sama neuvova taho voisi huomioida koko kokonaisuuden kerrallaan monesta eri näkökulmasta.

Väestörekisterikeskus katsoo, että neuvonta, tuki ja ohjaus olisivat tehtäviä, jotka voitaisiin perustellusti osoittaa Väestörekisterikeskukselle. Perusteluna tälle voidaan nähdä se, että saavutettavuuden edistäminen pitäisi olla organisaatioissa jo käynnissä ja Väestörekisterikeskuksella olisi tähän valmiudet ja tehtävät sopisivat luontevasti jo olemassa olevaan Väestörekisterikeskuksen tehtäväkokonaisuuteen eli Väestörekisterikeskuksen tehtäviksi koottuihin digitalisaation tukitehtäviin. Mikäli tehtävät osoitettaisiin Väestörekisterikeskuksen tehtäväksi, olisi huolehdittava riittävästä resurssoinnista ja rahoituksesta, jolloin myös esityksessä ehdotettuun rahoitukseen olisi tehtävä muutoksia.

5 luku: Erinäiset säännökset

5 luku sisältää säännökset voimaantulosta ja siirtymäsäännöksistä. Väestörekisterikeskuksella ei ole kommentteja siirtymäsäännösten osalta, sillä ne noudattavat direktiivin edellyttämiä sääntelytarpeita.

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

Taloudellisten vaikutusten arvioinnin osalta Väestörekisterikeskus katsoo esityksen mukaisen vuosille 2018–2021 arvioidun kustannusvaikutuksen (200 000 euroa vuosittain, s. 23) Väestörekisterikeskuksen toimintaan olevan perusteltu tämänhetkisen arvion mukaan. Edelleen Väestörekisterikeskus katsoo, että esityksen mukaisesti vaikutukset viraston toimintaan olisivat nykyisellään ehdotettujen kirjausten perusteella vähäiset ja liittyisivät sähköisen asioinnin tukipalveluihin (s. 24) sekä luonnollisesti lain soveltamisen perusteella Väestörekisterikeskuksen toimintaan muutoinkin.

Mikäli Väestörekisterikeskuksen tehtäviksi osoitettaisiin osa nyt valvontaviranomaiselle esitetyistä tehtävistä, olisi huolehdittava riittävästä resurssoinnista ja rahoituksesta Väestörekisterikeskuksen toiminnan osalta ja muutoksia vaikutusten arviointia koskeviin kirjauksiin olisi tehtävä.

4. Muut kommentit

Ei muita kommentteja.

Kankaanrinne Joonas
Väestörekisterikeskus

Korhonen Pirre
Väestökisterikeskus